

TEDENSKA SRIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto IX.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1933

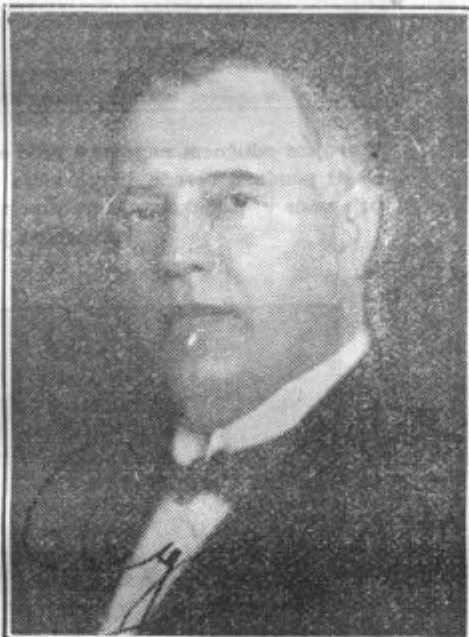
Štev. 14.

Naš novi železniški direktor

Ljubljanska železniška direkcija je dobila te dni novega vrhovnega šefa. Z nedavnim ukazom je bil za direktorja ljubljanske direkcije imenovan g. Josip Cugmus, dosedanji referent ministra saobračaja. Noveimenovani g. direktor se pa 20 letni odsotnosti zopet vrača v svojo ožjo domovino, ki jo je moral leta 1913. zapustiti, kakor mnogi oni, ki niso nikjer zatajili svoje slovenske matere.

Gosp. Cugmus se je rodil l. 1884. v Trebežah, študiral v Ljubljani in končal finančno-upravne nauke na univerzi v Beogradu. Po končani srednji šoli je vstopil v službo bivše južne železnice, kjer pa je po štiriletnem službovanju sam podal ostavko, ker ga je takratna uprava zaradi njegovega odločnega narodnega mišljenja zapostavljala povsod, kjer je le mogla. Sicer pa je moral g. Cugmus zaradi tega svojega prepričanja trpeti posledice že v gimnazijskih letih, ko je moral zapustiti celjsko gimnazijo samo zaradi tega. Ker mu je bilo tega stalnega preganjanja in večnih ovir že preveč, je sklenil, da se bo preselil v demokratično Srbijo, kjer se je prav takrat vršil krvavi ples na Balkanu. S prijaznim posredovanjem gosp. senatorja Ivana Hribarja so ga v Srbiji kot Slovenca in Slovana sprejeli z odprtimi rokami.

Dasí je bil kot železničar oproščen vojaške službe, ja k'jub temu leta 1914. prevzel srbsko držav-

ljanstvo in odšel z 18. pehotnim polkom na fronto. V bojih proti Bolgarom je bil ranjen in je razen tega tudi obolel, tako da je moral ostati v Pristini, kjer je padel v roke Nemcem, ki so ga izročili avstrijskim vojaškim komandam. Obtožen veleizdaje in naklepov zoper oboroženo silo države, je bil g. Cugmus zaprt na ljubljanskem Gradu in šele s prizadevanjem pokojnega dr. Skaberneta kot preiskovalnega sodnika in dr. Novaka kot zagovornika, se je končno rešil te avstrijske ječe.

Po vojni je g. Cugmus zopet nastopil svoje mesto v železniški službi, in sicer v prometnem ministrstvu, kjer se je predvsem posvetil narodno-gospodarskim vprašanjem. Kot strokovnjak v tej panogi, je opetovano zastopal prometno ministrstvo in državo na mednarodnih konferencah, kjer je žel vsestransko priznanje in bogate uspehe. V ožji stroki se je bavil najbolj s tarifno politiko. Gospodarski krogi cenijo v njem človeka, ki je našel razumevanje za narodno-privredne težave, in človeka, ki je vedno podpiral njihove upravičene težnje. Ministrstvo je priznalo njegov delo s tem, da ga je imenovalo za predsednika tarifnega odbora kot najvišjega mesta v teh vprašanjih, posebno pa z njegovim imenovanjem za direktorja ljubljanske železniške direkcije.

Andrej Marčan †

V staroznanu Marčano vo hišo na Rimski cesti se je naselila globoka tuga, ko je privozil domov z avtomobilom iz 'agreba domači sin g. Joža in pripeljal s seboj očeta - mrtvega. Vest, da je umrl g. Andr. Marčan, eden najbolj znanih in spoštovanih Ljubljančanov, se je naglo raznesla po vsem mestu in tudi po

deželi. Zlasti bridko je dirnila mesarske kroge, ki so svojega bivšega dolgoletnega načelnika in odkri-toerčnega tovariša visoko cenili.

Pokojnik se je rodil 1866 v Ohodnici na Slovačkem. Že 1877 je prišel v naše kraje in je posejal šolo v Tržiču, kjer se je pri mojstru Godunovu izučil tudi mesarske obrti. Ko je odslužil vojake, je bil nekaj časa poslovodja pri Zormanu v Tržiču, nato pa se je 1892 v Ljubljani osamosvojil in otvoril mesnico na Sv. Petra cesti. Tisto leto se je tudi poročil s Marijo Koščevo iz znane ljubljanske rodbine. Soproga mu je umrla predlanskim po 40 letnem srečnem skupnem življenju. Na Rimski cesti sta domovala že od 1906. V zakonu se jima je rodilo devet otrok, od katerih še živita dva sina in pet hčera.

Andrej Marčan, ki ga je poznala vsa Slovenija kot izbornega obrtnika, je lani praznoval 40 letnico svoje lastne obrti. Mestna občina ga je že 1916 imenovala v priznanje njegovih zaslug za častnega občana. Prej zdrav in trden kakor dren je začel vrli mož pred časom bolehati na opasni notranji bolezni. Operiran je bil že pred letom, sedaj pa je podlegel ponovni operaciji. Naj počiva v miru!

Slovo narodnega borca

Prejšnji teden je umrl v Mostah splošno znani pleskarski in soboslikarski mojster g. Jože Kelbel v 51. letu. Junak, narodni borec v vzhodnem predmestju Ljubljane, poln resnične in prave ljubezni do vsega lepega, neustrašen politik in zaveden naprednjak je umrl previden s tolažili sv. vere. Na njegovi zadnji poti so ga spremljale vse napredne Moste in ker je bil član krajevnega šolskega sveta, se je poslovila od njega tudi šolska mladina. Dolga je bila vrsta bratov moščanskega Sokola, katerega ustanovitelj je bil pokojnik; častno so bila zastopana mnoga domača društva. Naj mu bo zemljica lahka! Njegov jekleni in odkriti značaj, njegov duh in delo pa naj nas vodita naprej.

Zasute nade

Te dni je umrla v Tržiču gospodična Leop. Tiringerjeva. Štela je komaj 23 pomladi. Obiskovala je tržiško meščansko šolo. Po trgovski šoli v Ljubljani je stopila kot kontoristinja v tovarno 'Jara' g. Razborška v Tržiču. Že kot dijakinja je kazala izredno lepe sposobnosti za dramatično. Komaj je zapustila šolske klopi, je bila že vsa v delu, čeprav je stanovala daleč zunaj na Slapu. Sodelovala je v pevskem zboru Bralnega društva, dokler je bil mešan zbor, glavno delo pa ji je bilo pri Sokolu, kjer je nastopala z največjo uglajenostjo in velikim razumevanjem. Take »Neznanke« kakršno je Poldka postavila na oder, ne vidiš kmalu.

Poldka je bila najveselejša družabnica, ki so jo imeli povsod od srca radi. O tem je pričal izredno dolg spreved, ki se je vil od Slapnika na tržiško pokopališče. Sošolci so jo nesli, prijatelji in prijateljice in ogromna množica ljudi (okoli 2000) so jo spremlili na zadnji poti. Umrla je po kratki bolezni, ko je prestala dve operaciji. Zalujejo oče in mati, dva brata in sestra, ga. Mira, ki je poročena s strotu je bila Poldka kakor doma in njene trboveljske kovnim učiteljem Edgarjem Vončino iz Trbovelj. Tu prijateljice so ji poslale nad 300 malih šopkov iz pomladanskih zvončkov, da so ji z njimi okrasile Ta izredna pozornost trboveljskih prijateljic je bila črna jama, da je legla ročica v rožnato posteljico. splošno opažena in ljubeznivo pohvaljena. Njeni prijateljci pevci so ji pod vodstvom ravnateljca Lajovica zapeli pred hišo žalosti in na pokopališču.

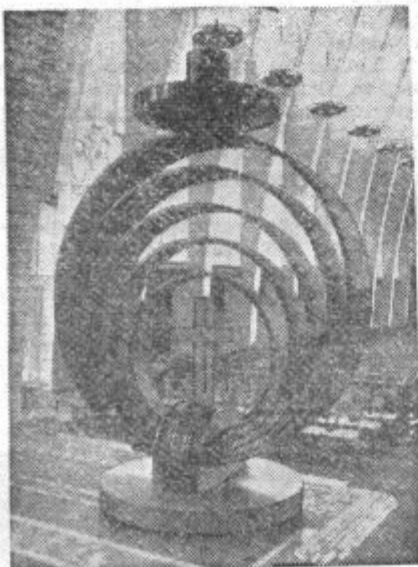

MLAD ZNANSTVENIK. Dr. Anton Ocvirk je predaval z lepim uspehom na pariškem vseučilišču o naši književnosti.

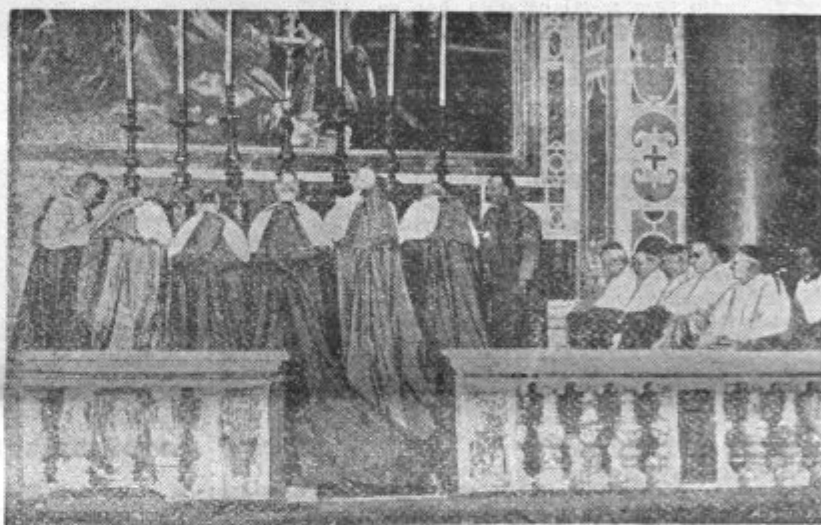
JUBILEJ DOBRE MATERE. V št. Vidu pri Lukovici domuje gospa Marija Rusova, zglebna družinska mati. V srečnem zakonu z možem, znanim gostilničarjem in posestnikom, ki pa ji ga je smrt ugrabila pred dvema letoma, se ji je rodilo deset otrok, od katerih jih živi še osem in ji vsi izkazujejo najglobljo hvaležnost in ljubezen. Najstarejši sin Josip je major v pok., dr. Mavricij je mestni fizik v Ljubljani, Viktor lesni trgovec, Srečko ravnatelj zavarovalnice, Franc je bančni ravnatelj, gospa Pavla soproga višjega uradnika, gospa Berta je vdova železniškega uradnika, gospa Iva pa je soproga bančnega uradnika. — Prejšnjo sredo je blaga mati praznovala svojo 75-letnico. Po rodu je štajerjka iz Idrije, kjer se je rodila 22. marca 1858. Bila je vedno dobra, skrbna, dobrosrčna in zelo gostoljubna gospodinja. Svoje otroke je pa vzgojila tako, da lahko njeno družino prištevamo med najuglednejše v Sloveniji. Številnim čestitkam pridružujemo tudi mi odkrito željo, še na mnoga leta!

ČUDEN SVEČNIK v neki novodobni nemški cerkvi.

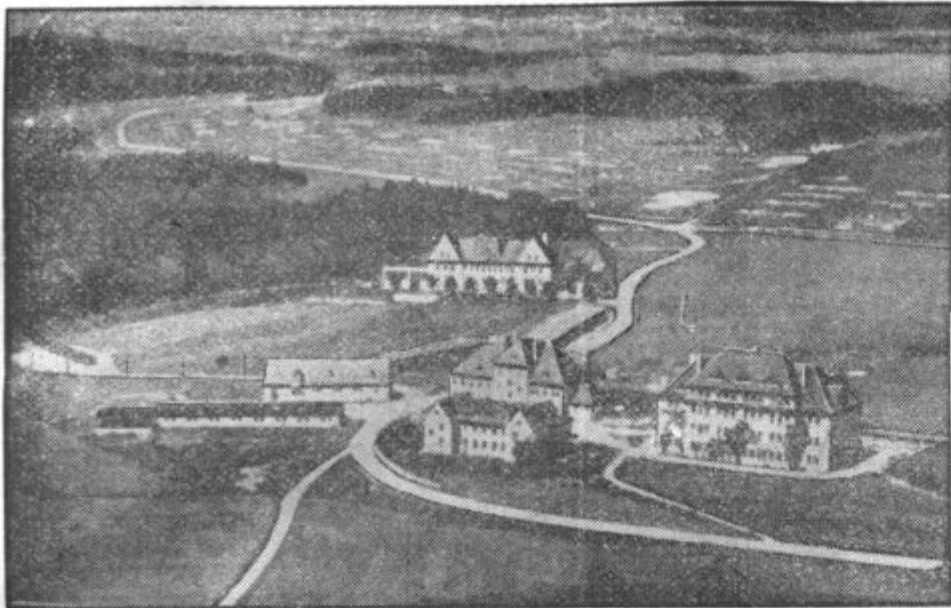
V svojem odličnem nagovoru pred senatom je naš zunanji minister dr. Bogoljub Jevtič zlasti poudaril besede, ki jih velja zapomniti: »Bodimo mirni in prisebni, naj nas vse tuje nade in pričakovanja ne vznemirjajo — naša zdrava narodna zavest in nacionalna stvarnost jih bo vse postavila na laž.«

SLOVANOV NI... Pred kratkim je papež v Rimu podelil štiri nove kardinalske klobuke, katerega pa ni prejel noben slovanski svečenik.

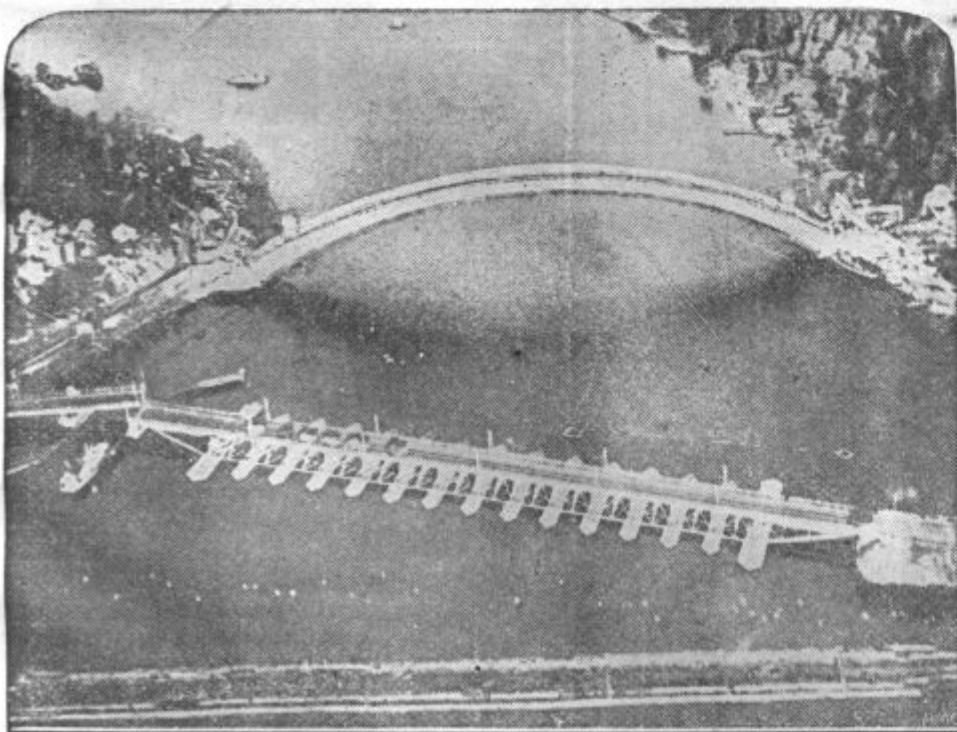
NASE NARODNE NOŠE V FRANCIJI. Po velikem tekmovanju v Parizu so udeleženci »svečanosti narodov«, ki se prireja vsako leto, krenili na potovanje, da se pokažejo tudi v drugih večjih francoskih mestih. Pot jih je vedla v Grenoble, Lyon Nico itd. Skupno je okrog 1000 predstavnikov trideset raznih narodov, Jugoslovanski narod pa je predstavljala pričujoča slika — pariško društvo »Jadran«, ki je ob nastopu v Parizu pod vodstvom pevovodje Mariborčana g. Draga Šijanca doživela najmočnejši uspeh in največje odobravanje. Kakor nam poročajo, je naša skupina tudi na potovanju deležna posebne pozornosti zaradi slikovitih narodnih noš.

TABORIŠČE ZA NASPROTNIKE HITLERJA. Württembergška vlada je odredila upravno poslopje otroške kolonije v Heubergu za jetniško taborišče nasprotnikov sedanjega režima. Tu bodo zaprli kakšnih 1500 Hitlerjevih nasprotnikov, ki bodo morali opravljati poljska in podobna dela.

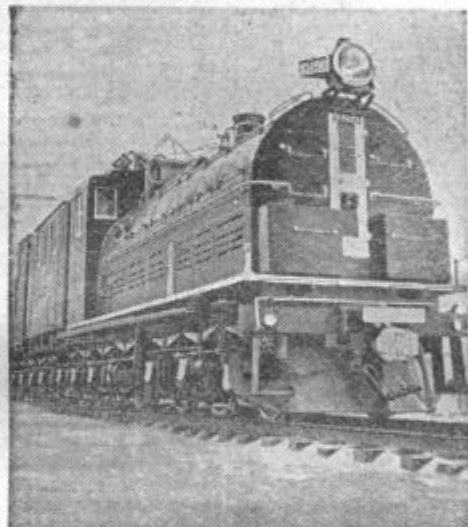
KATASTROFA POTNIŠKEGA LETALA PRI DIXMUIDENU. Potniško letalo »City of Liverpool« se je pretekli teden ponesrečilo na poletu v London pri Dixmuidenu v Belgiji. 15 oseb, potnikov in pilotov, je zgorelo. Od letala je ostalo samo ogrodje.

NAJDALJSI MOST NA EN SAM LOK. V Stockholmu gradijo most na en lok, ki bo najdaljši te vrste na svetu. Pod njim vidimo sedanji provizorični most.

LEPI, STARI ČASI... Hitlerjeva vlada je odredila, da dobi Berlin zopet svojo nekdanjo zastavo s starimi znamenji in grbi.

ELEKTRICNA LOKOMOTIVA, ki bo razstavljena na letošnji svetovni razstavi v Chicagu, ter je 25 m dolga in 6 m visoka ter tehta 300.000 kg. Ta električna lokomotiva presega dva in polkratno enako veliko lokomotivo na paro.

ZASTRAŽENO NEMSKO POSLANIŠTVO V PARIZU. Poslopje nemškega poslanštva mora stražiti zadnje dni policija, ker se boje komunističnih demonstracij.

Razgled po širnem svetu

Zgoraj levo: Prislino delo v ruskem boljševiškem raj. Uporne Kirgize uporabljajo pri najtežjih in skrajno nezdravih delih v solarnah. — Zgoraj desno: Potresno razdejanje v Kaliforniji: Tako je zadnji potres razdejal poslopje gasilske straže v znamenitem kopališču Long Beachu. — V sredi: Stavka v tvornicah avtomobilskega kralja. V Fordovih tvornicah je izbruhnila stavka. Stavkajočih 8000 delavcev zahteva zvišanje mezd na lansko višino, ko so jim jih odrgali zaradi krize. — Na straneh: Novi francoski srebrniki. Francija je vzela s 1. aprilom iz obtoka papirnati denar po 10 in 20 frankov ter izdala namesto njih srebrnike po 10 in 20 frankov. — Spodaj levo: Pridobivanje sladkorja iz žaganja in oblanja. V Torneschu na Nemškem so postavili tvornico, ki pridobiva sladkor iz žaganja. Na sliki vidimo oblanje na poti v sladkor. 100 kg takšne snovi da 50 kg sladkorja, ki se pa porabi večinoma za živinsko krmo. — Spodaj desno: Na razvalinah japonske potresne nesreče. Pred nekaj tedni je zadel Japonsko strahovit potres, ki je razdejal med drugim tudi mesto Kamaiši. Slika nam kaže bedne prebivalce, kako vlečejo izpod razvalin trupla sorodnikov in ostanke svoje lastnine.

